

2016
PAVASARIO
SEMESTRAS

Citadele

NO. 12

L I T E R A T Ū R I N I A I D I A L O G A I : : : : P A V E L L A V R I N E C

**Autorius ::
Greta Tikuzytė**

Pavel Lavrinec – rusų filologijos katedros vedėjas, žmogus, kuriam rūpi studentų, kolegų bei fakulteto gerovė. Dėstytojas ne tik išmano rusų literatūrą, tačiau yra atsidaavęs roko muzikos fanas, kuriam imponuoja The Beatles, The Rolling Stones ir kitos panašios grupės. Kalbamės apie tai ir dar daugiau.

KOKIA BUVO JŪSŲ LITERATŪRINĖ VAIKYSTĖ IR PAAUGLYSTĖ? KAIP ATRADOTE KELIĄ Į SKAITYMO PASAULĮ?

Mano mama buvo rusų kalbos ir literatūros mokytoja, tėvas – žurnalistas, gyvenom mes Eišiškėse, o miestelyje tai buvo vietinės inteligentijos šeima. Namuose turėjome gana didelę biblioteką, man atrodo, mama rūpinosi, kad aš turėčiau ką skaityti nuo pat mažens. Manau, kad mano skaitymo ratas buvo panašus kaip ir kitų paauglių, nuotykių, detektyvų klasika – „Trys muškietininkai“, „Grafas Montekristas“, taip pat A. Konano Doilio istorijos apie Šerloką Holmsą. Iš rusų klasikinės fantastikos – A. Beliajevas arba V. Obručevas, jų knygos apie užmirštus pasaulius, dinosaurus. Dar Kiras Bulyčiovas, keletas jo knygų yra išversta į lietuvių kalbą. Kaip ir daugumai paauglių, man buvo svarbus siužetas, pozityvus protagonistas, kuris pabaigoje nugali. Dar man

labai patiko V. Janas ir jo knyga „Finikiečių laivas“, kuri paremta istoriniais faktais, joje kalbama apie finikiečių išradimus. Traukė knygos apie senovės civilizacijos, įvairius šifrus, hieroglifus. Vieną kartą šeimos pažįstami perspėjo tėvus, kad aš per daug skaitau ir atitrūkstu nuo gyvenimo. Baigus mokyklą atsirado ir kitų interesų – roko muzika, merginų simpatijos, todėl skaitymas kažkaip nuėjo į šalį. Aišku, jaučiuosi dėkingas ir mokytojams, kurie supažindino su rusų literatūra. Antroje ar trečioje klasėje pats pradėjau rašyti romaną languotame sąsiuvinyje, spausdintinėmis raidėmis, kad būtų panašiau į tikrą knygą.

KOKS JŪSŲ POŽIŪRIS Į PASAKAS? KOKIUS LIETUVIŲ IR RUSŲ LIAUDIES PASAKŲ YPATUMUS IŠSKIRTUMĖTE?

Atsimenu plonytes knygeles su pasakom vaikams, specialiai spausdintomis didelėmis raidėmis. Man atrodo, kad mes, rusų vaikai, su tikromis liaudies pasakomis ir neturėjome reikalų, kadangi pasakos rinkiniuose ar atskirose knygose – tai nušlifuoti, adaptuoti kūriniai, daugeliu atveju Aleksejus arba Levas Tolstojus ten padirbėjo. Tėvai turėjo žinomo rusų tautosakininko A. Afanasjevo tritomį, bet jį buvo sunku skaityti. Su pasakomis dar teko

4 ATSIKTIKINIAI FAKTAI APIE P. LAVRINEC:

DAINA, KURIOS KLAUSYTUMĖTĖS VĒL IR VĒL:

The Kinks „Waterloo Sunset“ (dabar ir žmonos skambėjimo tonas).

PRODUKTYVIAUSIAS PAROS METAS:

Nuo 11 val. iki 16 val.

DAIKTAS, PRIMENANTIS VAIKYSTĖ:

Kaleidoskopas, dar muilo burbulai.

NAMŲ RuošOS DARBAS, KURIO VENGIATE:

(Ilgai galvoja) gal langų valymas.

Dėst. P. Lavrinec prie Š. Šimulyno freskos.
Gretos Tikužytės nuotrauka

susidurti sekant jas vaikams, nors taip pat mėgdavau kurti savo istorijas apie piratus, burtininkus, jas būdavo galima tęsti kitą vakarą. Man, ko gero, patiko skaityti ne pasakas, o apie pasakas, pavyzdžiui, V. Proppas – genialus, savo analizę taikė tam tikros rūšies pasakoms, išskyrė skirtingus elementus. Daugelis kūrinių parašyti panašiai kaip jis siūlo – vaikystė tėvų namuose, po to jaunuolis išeina į pasaulį, patiria daugybę nuotykių, kol galiausiai viskas baigiasi laimingai. Lietuvių pasakos man atrodo autentiškesnės, jos turi nepaprastą dvasią, jose labiau nei rusų pasakose jaučiasi mitologinis pagrindas. „Eglė, žalčių karalienė“ būtų vienas iš pavyzdžių, kuriam sunku rasti analogą.

KAIP ATSIDŪRĖTE VILNIAUS UNIVERSITETE? GAL TURĖJOTE KITŲ PLANŲ?

Mano atsidūrimas universitete buvo beveik atsitiktinis. Baigdamas mokyklą, apie ateitį labai negalvojavau, nors mano klasiokai, bent dalis, buvo labai motyvuoti, vaikinai ruošėsi medicinos ar inžinerijos studijoms, merginos labiau linko į pedagogiką ar žurnalistiką. Pamaščiau, kad seksiu tėvų pėdomis ir stosiu į lenkų filologiją Leningrado universitete, bet nelabai kaip buvau pasirengęs, silpnai išlaikiau stojamuosius egzaminus. Aišku, patekau į sovietų armiją – tie dveji metai kariuomenėje man buvo sugaištas laikas. Už tvoros – gyvenimas verda, Led Zepelin leidžia naują albumą (juokiasi). Baigus tarnybą, norėjosi atsigriebti už tą laiką, todėl pradėjau dirbti elektros skaitiklių

gamykloje, formaliai buvau dažytojas, bet iš tikrųjų mano pareigos buvo dailininkas – apipavidalintojas. Rašiau lozungus, grafikus, įsipareigojimus, pavyzdžiui, „Lif-tas dirba/ nedirba“, „Atsargiai – aukšta įtampa“. Turėjau dirbti 8 val. per dieną, bet rasdavau laiko ir paskaityti, todėl supratau, kad man to neužtenka. Norėjosi kur nors studijuoti neakivaizdžiai, o vienas iš galimų variantų buvo rusų kalba ir literatūra Vilniaus universitete. Tik mano studijų laikas labai išsitempė, turėjau skolų. Galų gale supratau, kad gerai daryti galima tik ką nors viena – arba studijuoti, arba dirbti. Išėjau iš darbo ir perėjau į dininį skyrių. Baigiamąjį darbą rašiau iš literatūros, taip neplanuodamas baigiau universitetą. Kadangi buvau šiek tiek vyresnis

Dėstytojas P. Lavrinec rekomenduoja:

KNYGA, KURIĄ REIKIA PERSKAITYTI:

H. Hesė „Stiklo karoliukų žaidimas“

FILMAS, KURĮ REIKIA PAMATYTI:

A. Tarkovskis „Stalkeris“

MUZIEJUS, KURĮ REIKIA APLANKYTI:

Gamtos istorijos muziejus Londone

nei mano kolegos ir galbūt brandesnis, atsirado galimybė pasilikti katedroje.

JŪSŲ DĖSTOMI KURSAI ĮVAIRŪS – NUO RUSŲ LITERATŪROS IKI SKAITMENINIŲ TECHNOLOGIJŲ. KAIP MANOTE, KOKS LIKIMAS LAUKIA SPAUSDINTOS KNYGOS? AR VIS LABIAU PRISIJAUKINSIME TAI, KAS SUSKAITMENINTA?

Nemanau, kad skaitmeninis formatas užgoš spausdintą knygą. Aišku, tiek studentai, tiek dėstytojai skaito iš Iphone ar Ipad įrenginių, elektroninių skaityklių, bet knyga niekur nedings. Akiai tiesiog reikia erdvės, jau nekalbant apie pripratimą. Sutinku su U. Eco, kuris ne kartą įvairiai formulavo, kad jei dviratis niekur nedingo, paplitus automobiliui, taip ir knyga niekur nedings. Elektroniniai formatai – tai tik pakaitalas. Mes taip išauklėti, kad siekiame būti skaitytojų tauta, o skaityti iš monitoriaus ekrano kartais nesinori. Žymiai patogiau ir maloniau turėti knygą rankose. Principas aiškus – dirbti patogiau su elektronine, greičiau ir lengviau ieškoti konkrečių dalykų, bet spausdinta knyga mielesnė.

RUSŲ KLASIKŲ, PAVYZDŽIUI, A. ČECHOVO AR F. DOSTOJEVSKIO, KŪRINIAI TEATRO SCENOJE. KĄ MANOTE APIE TAI? GAL KOKS SPEKTAKLIS ITIN ĮSIMINĖ?

Aš ne teatralas, nelabai galiu prisiminti, kada paskutinį kartą buvau teatre. Mano mokslinio intereso sritis galbūt šiek tiek skiriasi nuo kitų kolegų, kurie labiau domisi įvairiais pastatymais, reguliariai vaikšto į teatrą. Mano draugas V. Asovskis kartu su režisieriumi L. M. Zaikausku pastatė spektaklį „Dangaus krantas“; buvo įdomu, tačiau neturėjau su kuo lyginti, kadangi teatre esu retas svečias. Mokyklos laikais teko lankytis Rusų dramos teatre būtent

tuomet, kai jis klestėjo. Aišku, buvo propagandinių spektaklių apie Lenino gyvenimą, bet taip pat buvo statomos ir amerikiečių pjesės. Tada tai atrodė lyg tiesos sala melo vandenyne. Visoje L. Brežnevo laikotarpio veidmainystėje, rodos, kad kažkas kreipiasi į tave ir sako, kaip iš tikrųjų reikia gyventi.

ESATE RUSŲ FILOLOGIJOS KATEDROS VEDĖJAS, GINČŲ NAGRINĖJIMO KOMISIJOS PIRMININKAS. SU KOKIAIS IŠŠŪKIAIS SUSIDURIATE? KĄ JUMS REIŠKIA ŠIOS ATSAKOMYBĖS?

Čia galima pradėti iš tolo. Man patinka savanoriški, anarchistiniai projektai, pavyzdžiui, Vikipedija. Žmones vienija tikslas, misija, visi dalyviai turi laikytis nustatytų taisyklių, privalo kaip įmanoma aiškiau išdėstyti informaciją. Aš pats joje prirašiau gal tūkstantį įvairiausių straipsnių. Norėčiau, kad lygiai taip pat atrodytų universiteto veikla, kad nebūtų jokios administracinės valdžios, o mes, kolegos, dirbtume kartu laikydamiesi bendrų taisyklių ir siektume bendro tiks-